

Cel projektu: Projekt ma na celu zdefiniowanie konwencji gatunkowych i kategorii filmu drogi, w tym kobiecego filmu drogi, w powojennym amerykańskim kinie awangardowym i eksperymentalnym. Wypracuje on również unikalne podejście metodologiczne, które połączy elementy teorii filmu drogi z teorią awangardowego filmu feministycznego oraz zbada wielopłaszczyznową relację między doświadczeniem podróżowania, a konkretnymi aspektami podróży, w tym “widzeniem” mijanych krajobrazów przez kierowcę i pasażera, wizualnością przedniej i bocznej szyby czy też przestrzenią pojazdu. Samo badanie ma ustalić w jakim stopniu reżyserki (m.in. A. Child, C. L. Crane, B. Hammer, M. Menken, J. Murray, G. Snider) i reżyserzy (m.in. D. Angerame, J. Behrens, J. Davis, L. Gottheim, H. Harris, M. Street) jednocześnie wykorzystują i kwestionują standardowe konwencje filmu drogi, w tym elementy *mise-en-scène* (m.in. krajobraz naturalny i miejski, system autostrad międzystanowych, przekraczanie granic za pomocą zmechanizowanych środków transportu), edycję i montaż (m.in. panoramiczne ruchy kamerą, ujęcia z jazdy kamery i POV, montaż kontynuacyjny) oraz motywy przewodnie w strukturze narracyjnej i bohaterów (m.in. indywidualizm, konflikt między buntem a konformizmem, (bez)celowa podróż i dezintegracja koncepcji domu, automobilność i amerykańskie pogranicze) poprzez odwoływanie się do stylistyki ruchów artystycznych i gatunków filmowych obejmujących film strukturalny, *cinéma pur*, *cinéma vérité*, *phantom ride*, symfonię miejską, film amatorski, wolne kino i eko-kino. Bezpośrednim rezultatem grantu będzie publikacja pierwszej na rynku monografii oferującej pogłębioną analizę kilkudziesięciu (głównie krótkometrażowych) filmów drogi w obiektywie reżyserek i reżyserów powojennego amerykańskiego kina awangardowego i eksperymentalnego oraz publikacja zbioru wywiadów z wybranymi artystkami i artystami, których twórczość badana będzie w niniejszym projekcie.

Badania, które będą przeprowadzane w projekcie: W pierwszym etapie badań nastąpi opracowanie podejścia metodologicznego projektu, tj. zebranie i selekcja źródeł teoretycznych na temat filmu drogi, w tym kobiecego filmu drogi, oraz filmu awangardowego i eksperymentalnego, w tym feministycznego filmu awangardowego. Kolejne etapy to wybór materiału źródłowego, tj. zebranie i selekcja materiału filmowego (40-50 tytułów) do monografii, oraz przygotowanie tła historyczno-kulturowego projektu, tj. zebranie i selekcja materiału archiwalnego związanego z analizowanymi tytułami oraz biografią wybranych reżyserek i reżyserów. W tym okresie badaczka przeprowadzi także wywiady z wybranymi reżyserkami i reżyserami (osobiście lub zdalnie), które zostaną opublikowane osobno jako zbiór wywiadów w formie książki-wywiadu rzeki. Następnie badaczka dokona analizy źródeł teoretycznych projektu oraz materiału źródłowego i archiwalnego z wykorzystaniem wcześniej przygotowanej metodologii, która stanowić będzie podstawę planowanej monografii. Ostatnim etapem badań jest złożenie do druku oraz publikacja monografii i zbioru wywiadów w formie książki-wywiadu rzeki. Realizacji poszczególnych etapów projektu towarzyszyć będzie kwerenda biblioteczna i archiwalna, która posłuży zebraniu ww. materiałów, oraz wyjazdy konferencyjne, w których czynne uczestnictwo pozwoli na szersze konsultacje naukowe i rozpowszechnienie wyników badań.

Powody podjęcia danej tematyki badawczej: Pomimo niesłabnącej popularności filmu drogi, ostatnio również w kontekście europejskim, południowo-amerykańskim oraz globalnym, brak badań o charakterze przekrojowym dotyczących obecności kluczowego dla rozwoju i estetyki amerykańskiej literatury, sztuki i kina motywu podróży w kinie awangardowym i eksperymentalnym, szczególnie w twórczości kobiet często marginalizowanej ze względu na tradycyjnie „męski” charakter gatunku. Innym powodem podjęcia niniejszej tematyki badawczej jest niewielka liczba źródeł akademickich oferujących pogłębioną analizę twórczości artystów związanych z ww. nurtem kina oraz związane z tym rosnące zapotrzebowanie na pojawienie się publikacji w tej dziedzinie innych niż antologie (zob. m.in. Arthur 2004; Dixon i Foster 2002; Peterson 1994; Sitney 2002) lub zbiory wywiadów (zob. m.in. Juhász 2001; MacDonald 1988-2005, 1993, 2009, 2014) i tym samym poszerzenie stanu wiedzy na ten temat w dyskursie naukowym współczesnego filmoznawstwa i szeroko pojętej kultury wizualnej. Oprócz wypełnienia niewątpliwej luki w ww. dziedzinach, projekt przyczyni się również do zdynamizowania badań nad w dużej mierze zaniedbanym z punktu widzenia dyskursu akademickiego filmem awangardowym i eksperymentalnym, w tym kobiecym filmem awangardowym, jak również do „odkrycia” i tym samym popularyzacji wielu zapomnianych dzieł reżyserek i reżyserów związanych z analizowanym nurtem kina. Wyniki projektu wpłyną także na rozwój krytyki filmowej, przede wszystkim w kontekście najnowszej teorii filmu awangardowego, eksperymentalnego i feministycznego, która odrzuca strukturalizm i formalizm na rzecz intermedialności, zwrotu “cielesnego” w filmie (*corporeal turn*), estetyki kina rozszerzonego czy też nowego materializmu.